

نفرین نفت : بررسی پیامدهای سوء دولت رانتیر

محمد رضا دانش شهرکی

کارشناس ارشد حقوق عمومی دانشگاه تهران

چکیده

نفت بمثابه اساسی ترین کالای راهبردی، تاثیرات متعددی بر ساختار اجتماعی دارد. گستره این تاثیرات از تصمیم سازی و سیاست گذاری های هیئت حاکمه آغاز و تا تمایلات خرد اقتصادی عامه مردم ادامه می یابد. وجود نفت بمثابه ثروت نخستین، طبعی دوگانه دارد. بلحاظ نظری، وجود ثروت انبوه نخستین باید به رفاه و همزیستی بیشتر نیل یابد اما آنچه در عمل مشاهده می گردد سیل فلاکت و استبداد است که از پس نفت می آید تا آنجا که اندیشمندان وجود آن را «نفرین نفت» یا «بلائی منابع» خوانده اند. در این مقاله پس از تبیین پدیده دولت رانتیر به عنوان دولت آفت زده از نفت، به شرح آثار رانت نفت در نظام مدنی، سیاسی و اقتصادی می پردازیم.

کلیدواژه: دولت نفت پایه، رانت، رانتیرسم، فساد، ثبات سیاسی، اقتصاد، جامعه مدنی